

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 8 korona.
 Félévre 4 korona.
 Negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 tillér.
 Megjelenik minden vasárnap.

FŐSZERKESZTŐ
 Dr. GAAL ENDRE.
 SZERKESZTŐ
 JÓZSA GÉZA.

SZERKESZTŐSÉG:
 Dr. Gaal Endre lakása, Csikszereda (Mikó-utca)
 KIADÓHIVATAL:
 APAFFI MIHÁLY-UTCA 13. SZ. (Gyönös Gyula).
 Hirdetési díjak nem fizetendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

Kormányválság.

Ő felsége a király csütörtökön szesz kihallgatáson fogadta Lukács László miniszterelnököt, aki előterjesztette neki, az összkormány lemondását. Ő felsége a lemondást kegyesen elfogadta s megbizta Lukács Lászlót az ügyek további vitelével. Ezenkívül ő felsége az országgyűlés két Házának elnökét, gróf Tisza Istvánt és báró Jósika Samut szombatán kihallgatáson fogadta.

Ez a konkrétum, ami eddig a kormányválság megoldásának kérdésében történt. Minden ellentétes hírrel szemben ma feltétlenül csak az bizonyos, hogy a nemzeti munkapártra továbbra is az a hivatás vár, amelyet eddig is betöltött, hogy a parlament többi kormányképtelen pártjával szemben a rendnek, az államszükségletek védelmének és az ország érdekében való munkálkodásnak pártja és az ezen szempontok szerint működő kormányok támasza legyen. A nemzeti munkapárt hároméves kormányzása alatt úgy a magyar állami, mint a monarchikus és dinasztikus szempontból korszakalkotó feladatot teljesített. Az állami szükségleteket s az állami védelmet biztosította, a parlamenti anarchia ellen intézményes orvosszert talált. Ez a nagy munka, különösen pedig az utóbbi, a parlamentre vonatkozó, törvényesen meg valósítva, de a parlamenti anarchia elleni védekezés csak rövid ideje lépett meg életbe. Minden érdek azt kívánja, hogy a nemzeti munkapárt híven kitarson vállalt feladata mellett, hogy a parlamenti rend s az azt védő intézmények a gyakorlatban is végleg megerősödjének. A pártnak ezenkívül még számos nagy feladata van. A parlamentből kiszorított obstrukció, mint valami fertőzőanyag széjjeloszlott a magyar közéletben és annak más terein keres érvényesülést, hogy kórokozó mérgével továbbra is gyengítsen, lázba ejtse a magyar közéletet. A pártnak tehát elsőrendű feladata, hogy ha a parlamentben szembeszállt a kórral, akkor minden olyan téren küzdjön meg ezzel a fertőzéssel, hol az felüti fejét.

Azok az egyéb kombinációk, amelyek különösen ellenzéki részről felvetődnek, ennek a célnak meg nem felelők mindaddig, amíg valamely párt, vagy párttöredék, vagy bármely politikai programmpontokat hirdet és olyan taktikát követ, amely minden egyéb alkalmas, csak a kormányké-

peség megszerzésére nem. És éppen, mert ilyen irányban halad, az ellenzék, mint azt legutóbb is megmutatta, a nemzeti munkapártra és a belőle alakuló kormányra hárul a feladat, hogy a kormányzás kontinuitását, ami a legfőbb monarchikus szempont, minden erővel és felelősséggel biztosította. Azt hisszük, felesleges mondani, hogy a munkapárt, amely eddig olyan nehéz történelmi pillanatokban helyt állott a nagy államérdékek védelmében, a maga misszióját továbbra is híven és rendületlenül be fogja tölteni.

Kamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara május 30-án közgyűlést tartott Bürger Albert alelnök vezetésével. Jelentés tétetett a m. kir. honvédség és a közös hadsereg bakancs szükségletének a kerületbeli kisiparos csoportoknál történt megrendelése körül tett előlki intézkedésekről. A székely kisiparosok ezuttal jelentékenyebb mennyiségű bakancs készítésére kaptak megbízást.

Tudomásul vette a teljes ülés, hogy a keresk. kormány a nagydísznódi posztoszövív szakiskolánál internátust nem létesíthet, de utasította az iskola igazgatóját, hogy a tanulók jobb elhelyezéséről és feülyeletéről gondoskodjék. Bizottsági javaslatra kijelölte a 600 koronás külföldi tanulmányuti ösztöndíjra ajánlándó iparosokat és a 100—100 korona jutalomban részesítendő ipari munkásokat s a keresk. miniszter döntése alá terjeszti. Tudomásul vette, hogy a tavaszi inas sorozáson összesen 210 székely fiu nyert mesterségre helyezést; hogy a közgazdasági vitaelőadások során Csizsár Lajos építész, kamarai tag „Az ipar és kereskedelem megerősödésének akadályai Magyarországon” címen tartotta meg gyakorlati értékű értekezését. László Gyula m. titkár jelentése alapján a vidéki góppontok érdekeltégének óhajára elhatározták, hogy Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgyön és Csikszeredában is rendeznek vitaestélyeket.

A vasuti téli mentrend módosítására javaslatot terjeszt a teljes ülés a kereskedelmi kormány elé. Indoka, hogy a május 1-én beállított gyorsvonat nem elégítette ki a hozzáfűzött várakozást s a többi vonatok menetrendjét is hátrányosan befolyásolta. A javaslat gerince az, hogy a gyorsvonat két órával

későbbén indíttassék Marosvásárhelyről és kettővel korábban térjen vissza Budapestre, menetsebessége is növeltesék úgy, hogy az utat Marosvásárhely és Budapest között 12 óra alatt megtehesse. Továbbá a gyorsvonat Tóvis—Aradon át közlekedjék, hol a pálya szabadabb és nyerjen csatlakozást menetjövét a fiemei gyorshoz. Pószempontok még, hogy Brassóhoz, Szárhegyhez, Szászrégenhez, Gyergyószentmiklóshoz és közelvidékhez is könnyebb csatlakozása legyen a többi vonatoknak. A nagyjelentőségű módosítás érdekében szélesebb körű mozgalmat indít a kamara, mert a Székelyföld közgazdasági érdekeire elodázhatatlanul szükséges annak keresztülvitele. Több megkeresés kapcsán lépéseket tesz a kamara a munkásbiztosító törvény revíziója érdekében is. Árkos község husvágási szabályrendeletéhez módosítással járult. Örvendetes tudomásul vette, hogy a keresk. miniszter az érdekeltég sürgetésére a székelyudvarhely—csikszeredai vasut megépítésére vonatkozólag kedvező kijelentést tett. Örömmel járult Dr. Bernády György udvari tanácsos — főispán, miniszteri biztos azon kezdeményezéséhez is, hogy a postakincstár Marosvásárhely — Maroscsapó — Dicsőszentmárton — Medgyes között személy és levél szállításra automobil-járatot létesítsen.

Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után a gyűlés véget ért.

Munkásbiztosító pénztár közgyűlése.

A csikszeredai kerületi munkásbiztosító pénztár f. hó 8-ikán tartja évi rendes közgyűlést az eddiginél is bizonyára fokozottabban érdeklődés mellett, mert ezen közgyűlés a szárazamások szokásos megbírálásán kívül hivatott dönteni azon nagyfontosságú kérdésben is: kikre bízva az intézmény autonóm vezetését a legközelebbi három esztendőre?

A pénztár lelépő igazgatósága a közgyűlés elé terjesztett tartalmas és terjedelmes jelentésben számol be mult évi működéséről és ezzel kapcsolatosan összehasonlításokat tesz három évi egész tevékenységéről. Ezen érdekes és sok tanuságot tartalmazó jelentés egyedüli szociális intézményünk rohamos fejlődéséről tesz tanuságot.

Miként előszavában az igazgatóság kifejti és részletes beszámolójában be

is bizonyítja új intézményünk alapvető munkálatait befejezte. Rendezte és szervezte a pénztár ügykezelését és egészség ügyét ellátó tisztviselő és orvos ügyet; meghonosította a rendszeres és egységes adminisztrációt; megoldott széttagolt, nagykiterjedésű vármegyében szétszórtan lakó pénztári lapok gyors segélyezésének és segélynyújtásának fontos kérdését; oeköltöztette a pénztárt saját otthonába; szervezte a pontos és megbízható külellenőrzést, és sürült a vármegye kivételán szociális érdekekkel bíró közhatalóságainak támogatásával a járulékelhárítás nehézség problémáját a pénztár anyagi megzilárdulásához vezető módon megoldani.

A pénztár anyagi megerősödése érdekében energikus rendszabályok meghonosítására nagyon is szükség volt, mert miként a jelentésből kivesszük, aggasztóan tekintélyes összegre rug a munkaadók járulékhátráléka. Ennek okát az igazgatóság a válságos gazdasági viszonyokon kívül még abban találja, hogy a munkaadók nagy része még azt a járulék összeget sem szolgáltatja be a pénztárba, melyet a munkaadók alkalmazottaiktól levonnak.

A pénztár magasstos hivatásának csak akkor tud minenben megfelelni, ha kellő anyagi források állanak rendelkezésére, azért indokoltnak tartjuk mindazon intézkedését, melyek ezen fontos tényező biztosítását célozták. Az igazgatóság e téren gyors javulást remél a meghonosított végrehajtási rendszeren kívül az újabb időben kifejlesztett azon kifejlesztett gyakorlatlól is, mely szerint felsőbíróóságaink sikkasztásnak minősítették a munkaadók azon ténykedését, hogy a betegségjeljárulékok alkalmazottaiktól levonták és a pénztárba be nem szállították.

A felsorolt szépséghibáktól eltekintve a jelentés a pénztár múlt esztendei rohamos fejlődését igazolja. Az 1911. évben 12078, 1912. évben

12142 és az 1913. évben 12670 volt a betegség esetére biztosított tagok átlagos létszáma. Minthogy egy tagra két családtag számítható; eszerint a pénztár közel 40000 személy, vagyis a vármegye összlakossága egy negyedének közegészségügyét látja el.

A pénztár múlt évi járulékjávédelme 303881 K 84 fillér összegből segélyekre fizetett az orvosi költségeket is bele számítva 222174 K 74 fillért; vagyis több mint 70%-ot.

A kezelési költségek a bevételeknek csak 18%-át emésztették fel, mely körülmény az olyan nehezen adminisztrálható pénztárnál, mint a csikszeredai, gondos takarékosságáról tesz tanúságot.

Nagy tevékenységet fejtett ki a pénztár a baleseti ágazatban is. Az elmúlt évben a vármegye területén 1468 üzemi baleset fordult elő; ezen tekintélyes számmal pénztárunk Budapest után első helyen áll az egész országban. A sérülteknek kifizetett kártalanítási összeg — bele nem számítva az Országos Pénztár által folyósított állandó járulékokat — 40000 koronára rug.

Minden munkásbiztosító pénztár elsősorú hivatása a kifogástalan betegsegélyezés; ennek alapja a tökéletes orvosi ellátás. Az orvosi ellátás fejlesztése érdekében pénztárunk dícséretre méltó munkát végzett, mert az által, hogy tetemes költségek árán az orvosi ellátást fokozatosan javította és tökéletesítette, nem csak saját szervezésének, hanem a vármegye egész közegészségügyének tett kiváló szolgálatot.

Tisza — miniszterelnök.

Lapunk zártakor vesszük a hírt, hogy Öfelsége a király egy órai magánkihallgatás után gróf Tisza Istvánt a kabinet alakítással megbizta.

KÖZGAZDASÁG.

Milyen boronát használunk? Borona alkalmazása. Boronálás célja.

A talaj megművelésénél, előkészítésénél legfontosabb szerep jut az ekének. Az eke a talajt felszántja, felássza. Egyszerű szántás nem elegendő ahhoz, hogy a talaj kellő képpen elő legyen készítve és a legkedvezőbb morzsálékos struktúrát felvegye. Szántás után több kevesebb rög marad vissza aszerint, hogy mennyire alkalmas időben történt a szántás. A vissza maradt rögöket, hogy a föld megfelelő állapotba jusson, el kell munkálni, ezt pedig legelőszertben a boronával érhetjük el. A borona szétőrti a rögöt, elsimítja a földet, az eke munkáját kiigazítja.

Hogy a borona jó munkát tudjon végezni, ahhoz megfelelő eszköz szükséges. Régebben általában (sajnos itt mind mai napig) az egy tagból álló faboronát használták. Ez három-nyolc alakban összerótt gerendából készült, melyek rudakkal voltak összekötve, a gerendákba pedig vas vagy faszögek voltak illesztve. Ilyen kezdetleges eszközzel jó munkát végezni nem lehet, a kemény rögöt nem törí szét, járása bizonytalan, ha nagy hant kerül elébe, az fel-emeli a boronát s nem boronál. Rossz munkát végez már azért is, mert nem tud alkalmazkodni a talaj egyenetlenségeihez, csak a felületen lévő nagy görgyöket zuzza szét vagy vízi magával, vagy csak táncol a hantokon, a borona fogai nem hatolnak a talajba egyenlő mélyre.

Felsorolt hátrányokat mind kiküszöböli a többtagú vasborona. Ezen eszköz keretei és fogai vasból készültek, melyek csavarokkal erősíthetők össze, ez által a megkopott részek könnyen kicserélhetők. Vasborona jó munkát végez, mert súlyánál tova is a földhöz simul, több tagból áll s így a rögöket jobban elarózza. Az egyes tagok külön szabadon mozoghatnak, mert rövid láncsal vannak a vonó keretre erősítve, a talaj egyenetlenségeit követni képesek.

Boronálni szokás a talaj előkészítésekor, vetéskor és a növények tenyésztése közben. Minden egyes munkához más és más súlyú

A „SZÉKELYSÉG“ TÁRCÁJA.

MINDEN DALOM...

*Minden dalom a pusztába hangzott
És elnémult mindörökké
Visszhangja bár soha csak egynek is
A szívem meg nem ütötte.*

*És hiába sirtam, könyörögtem
Én hozzám el nem juthattott,
A szívének vágya, titkos álma
A féluton cserben hagyott.*

Mátrai Ferenc Búla.

Nőinség.

Irta: Zöldi Márton.

A Dráva mentén egy jelentéktelen igazán piszkos kis horvát városkában csodálatosan élénk gazdasági élet kerekedett. A közeli óriás erdők irtása, a falpai vállalkozások, a nagy gőzfürők, a munkásokon kívül több, mint harminc urat foglalkoztattak. Mérnököket, könyvelőket, pénzürosokat, felügyelőket és egyéb magánhivatalnokokat. Ugyanott ugyanakkor egy vicinális vasut épült és hidat vertek.

Szóval, negyven egynéhány nőtlen, fiatal, minden szerelmi hőstettre és gazságra, esetleg nősülésre is kész ember érkezett az egyetlen vendéglőbe és udvarolt az egyetlen társaság-béli hölgynek, Kamillának, a vendéglős sógor-nőjének. Ambar Kamillát is tulzással, elfogultsággal és részlehajtsággal lehet társaság-béli hölgynek nevezni, minthogy élote tavaszát, az egyetlen egyszer nyílt, cukrok és édespálinkák között töltötte el. Magyarán mondva: kassiroi leány volt hat esztendeig a történetileg oly szomorú emlékü Mohács városában.

És megtörtént abban a nőinségben, mely Krokicán (ez volt a horvát kisváros neve) dühöngött, hogy Kamillát egy nap három kulturműnk kívánta és kérte feleségül. Kamilla mind a hármat és utánuk még tizenhárom kiköszarozott.

— Sajnálom, — mondotta — de szívem nem szabad.

S elmondotta, hogy egy huszár főhadnagy házasságot ígért neki, bár kissé messzire kitölt terminusra. Arra az időre, a mikor mint őrnagy nyugalomba vonul. És hiába magyarázták Kamillának, ki se szép, se fiatal nem volt, hogy a főhadnagyság és az őrnagy nyugdíjasság között olyan széles időtenger vízszik, a mely minden házassági ígérteget elnyel, Kamilla makacsul hű maradt a főhadnagyzhoz. Hitt, remélt és szeretett, mint azt az idősebb kasztrónőknél általában tapasztaljuk.

A férfiaknak mohó, állati (vagy nagyon is emberi, szerelmes ötvágyát az őrmények derűs kedvével nézegette Czencze Bogdán, a nagyfőrszámnal tulajdonosa, a gazdag fakereskedő. Nem lett volna őrmény vagyis élelmes, okos ember, ha ebből a teljesen abnormis helyzetből nem igekezett volna hasznót húzni övének. Az őrményeknek nagyon erős a családi érzésük.

Egy szép napon Czencze Bogdán elutazott az alföldre, hol egy poros, soha sem locsolt, kenderasztatókkal körülteremtett nagy városban testvéröccse, Czencze Zakariás lakott. Czencze Zakariás patikus volt és az ég önfeléd bókészséggel négy leányval adott meg. Ezek a leányok már évek óta állottak hajdanában sorban, a nélkül, hogy egyetlen egy megfelelő kőr is jelentkezett volna. Sőt meg nem felelő sem igen mutatkozott s a Czencze leányok borzadálylval gondoltak a kietlen jövődöre, melyben mint vén leányok fognak csuf-

jára szolgálni a kisvárosi durvaságnak és ki-méltelenségnek.

Czencze Bogdán hajnalban érkezett öcséséhez, felverte ágyából és felesleges érzékenységgel nélkül a dotog vellejére tért. Meg kell jegyeznem, hogy a Czencze testvérek, mint a legtöbb őrmény az erősebb lelki hullamzásoknál az „o“ betűt következetesen „a“-nak mondtta.

— Hát Zakariás barátom és testvérem, — kezdte Czencze Bogdán — neked csak van négy lányad és mind a négy a nyakadon fog savanyadni, mint az ubarka az ecetesagyanban. Igen, mind a négy: a Veranika, a Margitka, Vetike, a Katinka. Mandam, mind a négy. Mert nem is nagyon szépek, csak olyan fekete, mint az őrmény lanykák szoktak lenni. Te pedig, Zakariás, nagyon fukar vagy, neked nincsen lelked penzt adni velük, a mit ambar helyeslek. Mert a pénz drága partéka.

— És nekem kevés van, Bogdán, nagyon kevés.

— Csak te hallgass, csak te ne beszélj semmit. Csak fagad meg a tanácsomat és hat hét alatt mind a négy leányt férjhez adam.

A patikusnak eléllt a lélegzete, kitágult az orrika.

— Hat hét? — kérdezte szájteltáva.

— Akár hat hét, akár hót hat, de férjhez adam egymás után. Ugye oloszok, mint a brinzát, mikar friss. Ez bizalmas, és több, mint bizalmas. Mert ha nem volna bizalmas, akkor én nem csináltam volna hatvanhat karany uti-költséget ide-ada és retur visszafelé. En is fagamhoz verem a garast, a mig fagam és garasam van.

— Hát mit tegyek, Bogdán, mit tegyek? — kérdezte Zakariás a gyönyörűségtől olvadozva és a reménytől kipirulva.

— **Tanítói új illetmények.** A legújabb tanítófizetés rendelkezési törvények alapján Gyermes Mihály székelyudvarhelyi íg. tanító az állami, községi, felekezeti stb. tanítókat egyaránt közelről érintő, tanítói fizetések megállapításáról, azok kérvényezési módzatairól szóló, a nem állami tanítói fizetésekhez megszövegezett kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal ellátott gyakorlati útmutatást állított össze és adott ki „Tanítói illetmények” cím alatt. Szerzőnek már az előbbi időkben kiadott és az egész országban általánosan használt hasonlótárgy munkája nagy szolgálatot tett az 1907. évi államügyei kérvények helyes összeállításánál és ez alapon a tanítói fizetést kiegészítő államegylegek gyors megnyerésénél s így ezen munkája is biztosítja, hogy az ősszatantantok jellegkülömbösz nélkül érdeklő új kiadványa az előbbihez hasonló gyakorlati értékű útmutató lesz Megrendelhető 2 kor. illetve a mellékleti űrlapokkal együtt 3 kor. előleges beklüldése mellett Gyermes Mihály íg. tanítónál, Székelyudvarhely. Ajánljuk az érdekelt tanítóknak, gondnokoknak, iskolaszékek meleg figyelmébe.

— **Utasítás a csendőrsőrnökök.** A vonatkozó tapasztalatok alapján a brassói csendőrkertlelti parancsnokság szigorúan utasította az őrsöket, hogy őrsjáratok alkalmával az erdőreszekben azonnal használják fegyvereiket, ha az általuk megállásra felszólított egyének nem engedelmessékednek.

— **Járvány.** A gerygyószentmiklósi fészok gabrió értesítette Csikvármegye alispánját, hogy Kilyénfalva községben Szász Mihály nevű gyermek vörhenyben megbetegedett. Ugyancsak járvány uralkodik Borszék, Gergyótölgyes és Gergyóoholló községekben. Járványbetegség miatt Zsögödön az áll. el. iskolai évzáró vizsgálatot folyó hó 2-án felsőbb engedély folytán megtartották.

— **Veszetség.** Borszék községben Mihály Zsigmond és Bugyi Rózsa ottani lakosokat miut hó 30-án egy veszett kutya marta meg. A megmárt egyséket azonnal a Pasteur-intézetbe szállították. A hatóság a kellő óvintézkedéseket megtette.

— **Borszékfürdő** hivatalos fürdőorvosává dr. Kelen József, Előpatak volt fürdőorvosává választották meg. Borszékfürdő újabb a Magyar értek és hitelbank érdekkörébe került, mely hatalmas arányban fejleszti a vármegyénk e régi hírű, páratlan szépségű fürdőjét. Dr. Ke-

len József fürdőorvosi szakképztségének e fürdőn halásztart: igen sok új eszmével szolgált Előpatak fejlesztéséhez az ottan eltöltött 10 éves működése alatt. A fürdőügy terén Kelen dr. egyike az utóbbi szellemi munkásoknak.

— **A rossz pénzvizonyok jóhatása.** Most, amikor mindenki panaszkodik a rossz közgazdasági viszonyok nyomása alatt, mikor a megélhetés csaknem lehetetlen, — érdemes fejlegyezni, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok milyen kedvező hatással vannak az erkölcösök megjavulására. A korcsmai veresédekből keletkező bűncselekmény száma örvendtesen csökken, ami azt bizonyítja, hogy a szesz nem fogy oly nagy mennyiségben, mint a régi jó időkben. Hogy miért nem fogy oly mennyiségű oka a pénzhiány. Ha már sok lételt tett tönkre a pénzlettség, legalább van valami haszna is: habár ez igazán az elveszett fejtségének a nyele.

— **Új finevelő-intézet.** Csikszeredában a róm. kath. főgimnáziummal kapcsolatban, azzal egy földél alatt főgimn. tanárok felügyelete alatt teljesen új, modern villanyvilágítással és vízvezetékekkel ellátott finevelő-intézet nyílik meg f. évi szeptember hó 1-én. Az intézethez 66 családi- és közalapítvány van kötve. A fizető növények havi 26 koronát fizetnek (két (2) havonként előre), melyért mosáson kívül (melyről egyelőre a szülők gondoskodnak) teljes ellátást kapnak. Az élelmezés reggelire: tej és zsemle, ebédre: leves, marha hússal, mártással, főzelek sülttel, vacsorára: főzelek sülttel, vagy sült ugróval stb. Jelentkezni az intézeti igazgatóságnál lehet, akár írásban, akár szóval, de tekintettel arra, hogy csak mintegy 30 fizető növendék vehető fel, tanácsos a jelentkezést minél előbb eszközölni. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az intézet igazgatósága.

— **Miniszeri biztosok az elemi iskolában.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be az elemi népiskolai oktatás ingyenességről szóló 1908. évi XLVI. tc. 7. §-ának kielégítéséről. A javaslat szerint az elemi népiskola hatodik osztályának záróvizsgájához a vallás- és közoktatásügyi miniszter külön megbízott iskolafelügyelőt (miniszeri biztost) küldi ki. E záróvizsga az illetékes iskolafelügyelő által megállapított napon (április, május és június hónapokban) a többi osztályok évi vizsgájától elkülönítve tartandó meg. Végbizonyítványt csak az kaphat, aki az elemi népiskola hatodik osztályából a záróvizsgát sikerrel leteszti. A záróvizsga, valamint a végbizonyítvány érvényéhez az iskolafelügyelő aláírása is szükséges. A törvény 1914. január 4-ikével lép hatályba. Az új törvénynek a választójogi javaslatnak az értelmi censuson alapuló részével van összefüggése. E szerint a 6. elemi osztály mintegy befejezettséget nyer, elvégzői végbizonyítványt kapnak arról, hogy az alapismeretekkel tisztában vannak s így az életben megkívánható műveltséggel bírnak. Elemi iskoláink tényleg megérdemlik azt a bizalmat, mely ilyen bizonyítványok kiállítására képpesse teszi őket, mert a különböző tárgyakban, amint magunk is többször meggyőződhetünk róla, igen szép eredményeket tudtak elérni, a tanítók lelkiismeretes buzgalma folytán.

— **Jelöltek felvétel.** A nagyzsebeni es. és kir. gyalogsági hadapródiskolában I-ső évfolyam az 1913—14-iki tanév kezdetével (szépt. hó közepe táján) körülbelül 50 oly tesztileg alkalmas ifjú vétetik fel, a ki f. év szeptember 1-ével 14-ik életkorát már elérte, de a 17-iket még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pálya iránt és valamely közép- vagy polgári iskola 4 alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezte. A felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkozok „felvételi szabályok” 60 fillér beklüldése után a hadapródiskolánál kaphatók. Fizetéses hely iránti felvételi kérvények már az 1912—13-iki évi iskolai végbizonyít-

vánnyal is ellátva legkésőbb f. év július hó 10-ig az iskolaparanccsnokságnál nyújtandók be. Ha a jelölt esetleg pótvizsgára utasított, akkor a kérvényhez ideiglenesen bizonyítvány melléklendő. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázóknak folyamodványi a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz terjesztendő be. Az ebbeli „Pályázati hirdetemény” a benyújtási időpont valamint minden más adatok kihirdetésevel a „Rendelteti közlönyben” (esetleg a budapesti közlönyben) közzétetik.

— **Az övönök illetményeinek rendezése.** A képviselőház ülésén a vallás- és közoktatásügyi miniszter által benyújtott javaslatok közt van az állami övönök illetményeinek rendezéséről szóló törvényjavaslat is, a mely kimondja, hogy az állami övönök állami tisztviselő. A fizetés, ha a beszámítható szolgálati idő 2 évnél kevesebb 1100, ha a 2 évet meghaladja 1200, ha az 5 évet meghaladja 1400, ha a 10-et 1600, ha a 15-öt 1800, ha a 20-t 2000, ha a 25-öt 2200 korona. A lakáspenz az állomáshelyek osztálya szerint 5 évet meghaladó szolgálatnál 320-tól 800 koronáig terjed. — A nem állami övönök jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti övönök illetményeinek rendezéséről szóló javaslat az övönöket köztisztviselőkné minősíti, illetményeiket közigazgatásilag biztosítja, kimondja az életohosszra való alkalmaztatást. A fizetés az állami övönöknél 200 koronával kevesebb a megszabott fizetésre való kiegészítés állami segéllyel történik.

— **Évzáróvizsgák.** A csikszeredai községi polgári leányiskolában a záróünnepély folyó év június hó 20-án d. e. 8 órákor lesz. Az osztályvizsgák folyó hó 16-án veszik kezdetüket s a vizsgálatok alatt a növendékek kezimunkái, rajzai és iskolai dolgozatai megtekintésre ki lesznek állítva. — A vizsgálatok nyilvánosak és azon egy a szülők, mint az érdeklődők megjelenhetnek.

— A csikszeredai róm. kath. főgimnáziumban a vizsgák folyó hó 13-án kezdődtek és az évzáró ünnepély folyó hó 29-én d. e. 8 órákor lesz, amikor a bizonyítványok és jutalmak is ki lesznek osztva a tanulóik között.

— **Magyar Biedermeier művészet** az Ernstmuzeum ideai hatalmas kiállításorozatát méltóan fejezte be. Ismerten nagy művészetet mutat be, egy oly kor művészetét, melyről általánosan igen lelkiesnylő volt a vélemény. A magyar művészeti kultúra egyszerre új fényugrást szor ez a kiállítás, bemutatva a jeles mesterek egész sorát. Borsos József neve egyszerre a legelső sorba került, Barabás mint arckép aquarelista a nagy angolokkal egyenrangú művészek revellálok, megismertük Brocky néhány ismeretlen remekét és két nagyszerű arcképfestővel gazdagodott művészetünk multja: Györgyi és Weberrel, kikről alig tudunk valamit és egyszerre a legnagyobb mesterek közé kellett őket soroznunk. Még érdekebb azonban, hogy egy általános magyar művészeti kulturának képe tárult eléink. Nemcsak a fővárosban, de kiderült, hogy a magyar vidéken, országszerte a művészek egész sora élt, működött, közöttük kiváló tehetségek nagy számmal. Eperjesen Rombauer, Kassán Kozina, Versecen Meleg, Békéscsában Hahn Antal, Lőcsén Boem Tivadar és Caucig, Gyulán Szamosy, Nagyváradon Mezey, Kecskeméten Grimm, Temesváron Vizeleky, Kolozsváron Sikó, mind igaz művészek voltak, kiegészítettek a pesti művészek, Ganzi, Sterio, Sehmon, Besky, Gyurkovics, Kern, Kann, Knopp, Szentgyörgyi, Adler, Pec, Orlai, Liby működését.

Feléleli a kiállítás az Oroszországban dolgozó Zichy Mihály, a Rómában működő Kovács Mihály és Guttman Jakab és a Firenben élő Markó Károly működését is néhány igazán jellemző példában. Ime a gazdag kép, melyet az Ernstmuzeum kiállításán dr. Lázár Béls odaadó ügybuzgalma összeállított. Valóban igazi művészi alkotás ez a kiállítás, a melyet az Ernstmuzeum remek keretbe állított, kiegészítve azt a magyar biedermeierkori iparművészet tárgyával, pesti zongorával, Zsarnoczy remek nyírásával, magyar szellemű porcellánokkal. A kiállítás éppen a vidéki közönségre való tekintettel egész nyáron át nyitva

hát van szoknyája, vagy nincs szoknyája a Tinkának.

— Van szoknyája.

Akkor telegrafalaj érte, még ma telegrafalaj! Megerközt az régi elvirult két örömyei szépség. A ravasz Bogdán elővezette őket szabadon Kralica nyilvános terein. Egy hónapig mutogatták magukat a legrikibb toalettkben. Nem hasztalanul... Az egyiket egy nyugalmazott hajós kapitány, a másikat egy aktív gépész vette el.

És mindezeknek betetőzésül, koronájául egy ismeretlen tettes megszöktette Czenze Zakariás feleségét. Mikor ennek a ténynek a valósága iránt minden kétség eloszlott, Czenze Bogdán megjelent az öccsénél, Zakariásnál.

— Csak vizsgálatni jötted hazzad, semmi másért, Zakariás. Hát csak megszöktött a feleséged?

— Ugy van, megszöktött.

— Hát legyen úgy. Mi az? Semmi. Isten adta, Isten vette. Az Isten dolgát nem szabad bírálmi, de mindenesetre jobban tette, hogy vette, mint hogy adta. Ige: vagy nem igaz?

— De bizany igaz.

— És mit tudsz te tudatlan ember? Tudad te, hogy mire viradsz holnap? Tudad te, hogy az ejzsaka vagy hajnalbuz nem hazzak vissza a feleségedet, franka!

— Az is igaz!

— Nahát akkor mit busulsz te vén szamar? Zakariás óvatosan körülnézett és halkán, bizalmasan közölte:

— Hát tudad, Bogdán, megmandám én az igazat: én csak kifele busulak nagan, befelé gyéren, nagan gyéren.

— Gandaltam mindjárt. — bölöntött Bogdán megértő mosollyal ravasz ajkán.

marad, hogy a fővárosban átutazóknak alkal-
muk legyen az Ernststr. múzeumi gyűjte-
ménye mellett művészeti élvezetben is része-
sülni.

— **Az eperjesi jogakadémián** az 1913
és 1914. tanév első felére a beiratások 1913
szeptember hó 1-től 12-ig eszközlendők. Utó-
lagos felvételnek szeptember 13-15. napjain
dékáni-, azután pedig tanári-kari engedéllyel
— ledkésőbb október 14-ig — lehet helye. Je-
lentkezéseket, illetve előjegyzési iránti kérvényt
a jogakadémia dékáni hivatala már június hó
15-től kezdve elfogad. Az előadások szeptem-
ber 16-án kezdődnek. Az első félév december
20-án végződik. A beiratás érettség bizonyít-
vány avagy leckekönyv alapján történik. Azok
az egyéves önkéntesek, a kik tényleges kato-
nai szolgálataikat f. évi szeptember hó végén
fejezik be, október 1-8. napjain iratkozhat-
nak be. Az alapvizsgálatok határideje szept.
1-től 15-ig terjed. Államtudományi és jogtudo-
mányi államvizsgálat a tanév folyamán bár-
mikor tartható. A félévi tandíj 50 korona.
Meltánylást érdemlő esetekben a tandíj a félév
folyamán is befizethető. Evang. lelkesek, ta-
nárok és tanítók fiai — tekintet nélkül va-
gyoni viszonyaikra — minden további folya-
módás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogaka-
démiai hallgatók vallásfelekezeti különbség
nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében
fennálló, ugyanannal épített és kényelmesen fel-
szerelt tápintézet kedvezményeiben; ebéd- és
vacsoráért az egész tanévre 180 K. fizetendő.
Joghallgatók havonként is beiratkozhatnak,
mely esetben ebéd- és vacsoráért 19 kor., a
reggelért 3 kor. fizetendő. Az arra érdemesek
igényt tarthatnak a Collegium által éventik
kiosztatni szokott ösztöndíjakra, valamint a
szegénysorsukat a tandíjmentesre, tápinté-
zeti díj elengedésére, s a jelentékenny alap-
kövel a rendelőző „Jogász segély-egylet” tá-
mogatására. A jogakadémiai ifjúsági, vala-
mint a collegiumi nagy könyvtár — utóbbiban
nyilvános olvasóterem is — a hallgatóság ren-
delkezésére áll. A joghallgatók az előadási
órákon kívül alkalmaztatást nyerhetnek ügyvédi
irodákban s hivataloknál. A szünetidőben min-
denkém felvilágosítással — így különösen
irodai alkalmaztatás, lakás és ellátás tekinté-
tében — levélbeli megkeresésre is, szívesen
szól a jogakadémia dékáni hivatala.

A tiszaí ág. hitv. ev. egyházkerület eper-
jesi Collegiumának jogakadémiáján — a ha-
zái ág. hitv. ev. egyház ez egyetlen ilyenmő
tanintézetén — az 1912-13. tanév alatt 298
hallgató volt beírva, úgy hogy a hallgatóság
létszáma tekintetében ez a tanintézet a hazai
tiz jogakadémia között az első volt. Az utolsó
év alatt 30 joghallgató kapott végbizonyítványt.
Az arra illetékes ideiglenes végbizonyítványt
már nov. 8-án kaphatnak s annak alapján az
egyetemen azonnali szigorlatra jelenkez-
hetnek. Az első alapvizsgálatot Csatóry János;
a második alapvizsgálatot Kőszeghy László,
Lengyel János, Rosenthal Arthur, Spiering
Henrik, Szafir Miklós és Thóbiás Gyula; a
jogtudományi államvizsgálatot Rutkay Ernő
tette le kitüntetéssel. Több joghallgató része-
sül ösztöndíjban, a segélyegylet támogatásá-
ban, tandíj és tápintézet-díj elengedésében
stb. Ezen a címen a joghallgatók által élvez-
tett kedvezmények összege a múlt tanév alatt
meghaladta a 9000 kor.-t. Az akadémia ifjúsá-
g egyesülete: a jogásztestület, az annak
kebelében fennálló irodalmi osztály és a se-
gélyegylet élénk működést fejtettek ki. A jog-
akadémia polgáriai testület felvett tagjai az
eperjesi országos hírű közművelődési egye-
sületnek: a „Széchenyi Kör”-nek, ahol zene-
terem, könyvtár, irodalmi és művészeti elő-
adások állanak rendelkezésükre. Ugyancsak
kedvezményes tagként léphetnek be az „Eper-
jesi Torna- és Vivő-Egylet”-be, mely egyesü-
let kitűnően felszerelt tornacsarnokában és

játék-telepén eleven sportéletnek s gyakran
országos jellegű versenyeknek színtere. Mind-
ezekről részletes adatok e Collegium „Értesítő-
t”-jében olvashatók, melyet a jogakadémia
dékáni hivatala 20 filléres levelbéllyel bekü-
ldése ellenében bárkinek készséggel megküld.
A városban egészséges és nem drága lakások
elégendő számmal állanak rendelkezésre, az
ifjúság ellátása jutányos. E mellett a tápinté-
zettel egy telken lévő theol. Otthonban mint-
egy 15 evangélikus vagy református vallású
joghallgató felügyenre, avagy félévönként 60
koronáért lakást, fűtést, világítást és kiszolgál-
lást kaphat; ez esetben tehát teljes interná-
tus ellátást élvez. Az „Otthon” szabályait az
Értesítő theologiai részében közölvé vannak.
Tekintve a rendelkezésre álló internátsi hely-
ek csekély számát kívánatos, hogy az ér-
deklődők az „Otthon” felügyelő-tanárnál fel-
vételi kérelmüket még a szünetidő folyamán
bejelentésig. Eperjesen, 1913. május havában.
Dr. Mikler Károly, egyetemi m.-tanár, az eper-
jesi ág. h. ev. collegium jogakadémia dékánja.

— **Az Edison Mozgósínházban** folyó
hó 8-án (ma vasárnap) színe kerül: 1. Jeru-
zsálem és a Holt tenger, természet utáni fel-
vétel. 2. Titkár kisasszony (Gerda Gerovius)
társadalmi dráma 2 felvonásban. 3. Bonifác
elkészt, humoros. 4. A becsületért, dráma. 5.
az erős szakácsné, humoros. Folyó hó 11-én
(szerdán) a „Vaskéz III-ik része” lesz bemu-
tatva, ezen darabról a „Mozi-világ” is meg-
emlékezik, amit mi is szívesen ide iktatunk:
A legelső és talán legérdekesebb detektív-
dráma A vaskéz lesz, amely a Gaumont cég
kiadásában jelenik meg, mint a hasonló című
ciklus harmadik része. A háromfelvonásos
slágerben a régi Vaskéz detektív Necker ját-
szik és a legmeglepőbb trükköket alkalmazza
a rablóbanda kezrekerítésére. A képet előállít
gyár, mint mint minden munkájában, úgy itt is
nemcsak az érdekességre, hanem a szép
beállításokra is figyelemmel volt. Nem utolsó
attrakciója a képek az sem, hogy a női sze-
repet a kedvelt Susanne Grandis játssa.

Szám 517/1913. végri.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a csikszeredei kir. járásbírósnak
1912. évi V. 1242. számú végzése következtében

dr. Nagy Béni ügyvéd által képviselt J. B.
Misselbacher javára 1165 korona 35 fillér s
jár. erejéig 1912. évi november hó 22-én fo-
gunatosított kielégítési végrehajtás után felül-
foglalt és 3988 koronára becsült következő ingó-
ságok, u. m.: árucikkék nyilvános árverésen
eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredei kir. járás-
bírószék 1912-ik évi V. 1242. sz. végzése
folytán 1165 kor. 36 fill. tökéltvetelés, a vég-
zés szerinti 6% kamattal, 1/4% váltóidő és
eddig összesen 273 korona 55 filléren
bíróilag már megállapított költségek ere-
jéig, végrehajtást szenvedő lakásán Csik-
karfalván leendő megtartására 1913. június
hó 11-ik napjának deleitől 11 óra ja
határidővel kitézik és abhoz a venni szándéko-
zó ezennel oly megjegyzéssel hivattak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében közpénz-
fizetés mellett a legelőtbb igénynek, szükség
esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le- és felülfoglaltatták és azokra
kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek
javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredebán, 1913. évi május 26-ik
napján. Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

**ALKALMI BUTORVÉTELT AJÁNL
SZÉKELY ÉS RÉTI
BÜTORGYÁRA
MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ
FÖTÉR 47. Kapu-u. 60.**

**Komplett hálószoba beren-
dezések tolettel má
400 KORONÁÉRT.**

**Hitelképek egyeneknek árfeleme-
lés nélkül részletfizetésre is.
Óriási választék amerikai
iroda berendezésekben,
vas- és rézbutorok, szó-
nyegek, függönyök és
tejes menyasszonyi
KELENGYÉKBEN.**

ŐSZI TRÁGYÁZÁS!
THOMASSALAK
A legjobb és legelősebb foszforsavas műtrágya! Óvakodjunk a hamisításoktól!
Csak akkor valódi, ha ilyen székba van és eredeti ölmázr van rajta.
Minden zsák tartalomjegyzékkel van ellátva!
7-20 **KALMÁR VILMOS**
a Thomaspfoszphatfabriken Berlin, vezérképviselője
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49.
Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelemztetjük a vásárlókat.

1878. óta! Mindenütt bevált híres, közked-
velt minden létező háziszert felülmul.
A VALÓDI CENTIFOLIA-KENŐCS
(eselőtt ugynevezett csodakenőcs)
EREJE ÉS HATÁSA:
Megakadályoz s megszüntet vérmegeztést. Operációkat tesz
fellegessé. Használ szoptott nőknek, tejmennyiség hián-
sra emő megkeményedés ellen, Orbács s bármilyen elavult hán-
talmaknál, sebes és feltört lábaknál, seknők, daqadt lábaknál,
csontszűnial is, kard-, sejt-, lött-, vágott-, zúzott sebek-
nél, idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét,
tűske stb. mindenféle daqaatnál, fokélynél, kínóvónél kar-
bunkulussnál, képződéseknél, épp így rákúl továbbá főzőgőz
vagy rohadással, menés által feltört lábaknál, bármely
egési sebnél, elflygott testrészeknél, hosszú betegségek-
nél előforduló felfekvésnél, nyakdaqaatoknál, vérekelesknél, filitolyusnál,
valamint kipállás ellen gyermekeknél stb. kiváló és biztos gyógyhatású
Két doboznál kisebb rendelés nem lesz szállítva. Széküldés utánvétel, vagy
a pénz előzetes bektőlése ellenében. Két téglya ára K 360. Nagyobb ren-
delésnél jelentékeny árengedmény.
Budapesten kapható: **Török József** gyógyszerárban s a legelőbb gyógy-
tárban. Nagybán kapható **Thaimayer és Seitz**, Koochmeister utódi és
Radanovits Testvérek drogeriákban Budapeston. — Ahol nincsen 1 ora kat, ott rendeljünk
THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárból PREGRADA (Rohtsch-Sauerbrunn mellett).

Szám 5001—1913. polg.

2-3

Hirdetmény.

A kir. törvényszék Csíkszereda rendezett tanácsa város részére a vizelőbeli városi területnek köztérre átalakítása és új utcák nyitása céljaira Csíkszereda rendezett tanácsa város és Zsögöd község határában kisajátítandó ingatlanokra vonatkozólag,

tekintettel arra, hogy a kisajátítási iratok 3608—1913. polg. szám alá beerkeztek és azokból kitetszőleg a kisajátítási tervezet jogerős határozattal helyben hagyott a kártalanítási eljárást az 1881. évi XL. t. cikk 46. §-a alapján elrendeli,

s annak megkezdésére Csíkszereda város házához s innét a helyszínére 1913. év június 23-nak délután 2 óráját azzal tüzi ki, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

A kir. törvényszék a tárgyalás vezetésével dr. Szabó Alajos kir. törvényszéki bírót bizza meg, ki egy jegyzőkönyvvezetővel fenti időben a tárgyalásra meg fog jelenni.

A helyszíni tárgyalásra ugy a kisajátító Csíkszereda rendezett tanácsa város közönsége a város polgármestere útján mint az összehírdetésben foglalt tulajdonosok nemkülönb az összes telekőnyvi érdekeltek s illetve ezek törvényes képviselői külön is megidéztetnek.

A távollévők és ismeretlen helyen tartózkodók részére gondnokul Kovács Albert csíkszeredai ügyvéd rendeltetik ki.

A kir. törvényszék a hirdetmény közhírtétele tárgyában az idézett törvényszekasz értelemében intézkedik.

Kelt a csíkszeredai kir. törvényszéknek 1913. évi május 13-án tartott polg. zárt üléséből.

László Géza sk.,
h. elnök.

Dr. Szabó Alajos sk.,
előadó.

A kiadmány hitelül:
Kuna Dénes,
kiadó.

**A csíkszeredai állandó
Edison Mozgósínházban
minden vasárnap és
szerdán szenzációs
előadás, teljesen új és
változatos műsorral.**

H I R D E T É S E K

olesó árszámítás
mellett közöltet-
nek s felvételnek
a kiadóhivatalban.

Törvényesen bejegyzett védjegy.

Óvakodjunk értéktelen utántáptóktól!

Kinek drága az egészsége

és pénzt nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

Oroszlán Menthol Sósorszeszt

a háziszerék királyát.

Kapható 44 fill. 1.40 és 2.20 K eredeti üvegekben.

Főelárustás:

KELLER ISTVÁN gyógyszerárában

az „ATTILÁHOZ”.

Csikszentmártonban és Tusnádfürdőn.

Csusz, köszvény, reuma, szaggyatás, nyílalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derékoldal- vagy hátifájás, izom- és inhiántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, göresök, továbbá hűlés, megfázás, vagy légútzamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósorszesz használata által. Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazunk. Fogfájás, fejfájás, fejszaggyatás, hajhullás, idegesség, bágyadság, kimerültség általános gyengeség eseteiben kincsevel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósorszesz. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósorszeszre, mely a legkittünb és legerterjedtebb háziszer. Ezer és ezer más esetekben is kittünb sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósorszesz használva. Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. Sok ezer hálaírat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósorszesz az emberiség jötevője.

43—52

VÁKÁR L., CSIKSZEREDÁBAN

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉS

Elvállal mindennemű könyvnyomdai munkákat, u. m.: báli meghívókat, falragaszokat, eljegyzési kártyákat, esküvői meghívókat, gyászlapokat, névjegyeket, röpiratokat, folyóiratokat. Nagy raktár egyházi, ügyvédi és községi nyomtatványokból. Szép választék finom irodai fehér-, fogalmi és miniszter papirokban, ugyszintén levélpapírok és borítékok, gyászszegélyti, és más színekben, diszdobozokban és mappákban, valamint finom irodai Anthracyn, kék, piros és zöld ténta, tusok, kittünb peesztviaszok, írónok, tollak, tollszárak, törlőgumik, iskolai füzetek, rajzszkőzők, hegedűk és hegedűvonók, hurok, rajzpapírok, rajzfüzetek, körzők stb. cikkekben.

